

EVROPSKÁ
KOMISE

VYSOKÁ PŘEDSTAVITELKA
UNIE PRO ZAHRANIČNÍ
VĚCI A BEZPEČNOSTNÍ
POLITIKU

V Bruselu dne 10.11.2016
JOIN(2016) 49 final

**SPOLEČNÉ SDĚLENÍ EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Mezinárodní správa oceánů: příspěvek EU k odpovědné správě oceánů

{SWD(2016) 352 final}

1. OCEÁNY JAKO CELOSVĚTOVÁ VÝZVA A PRIORITA

Role oceánů hrají v otázce budoucího vývoje pro Evropskou unii a další národy celého světa klíčovou roli. Oceány mají obrovský potenciál pro podporu celkového růstu, počtu pracovních příležitostí a inovací. Produkce celosvětové mořské a námořní ekonomiky se odhaduje na 1,3 bilionu EUR a tato částka by se mohla do roku 2030 více než zdvojnásobit¹.

Oceány hrají klíčovou roli při regulaci klimatického systému. Produkují polovinu dostupného kyslíku, absorbují většinu přebytkového světového tepla a zhruba 25 % emisí CO₂². Mnohé ostrovní a přímořské země (včetně malých ostrovních rozvojových států) jsou na mořských zdrojích závislé a v případě změny aktivit souvisejících s jejich ochranou a dlouhodobě udržitelným používáním také zranitelné. Naše chování k oceánům je velice důležité. Některé z nejnaléhavějších globálních výzev – včetně klimatických změn, chudoby, bezpečnosti, výživy a dostačující stravy pro lidskou populaci, která má do roku 2050 dosáhnout devíti miliard – lze účinně řešit pouze tehdy, budou-li oceány bezpečné, zabezpečené, čisté a udržitelně spravované.

Oceánům v současné době hrozí nadměrné vytěžování, klimatické změny, okyselení, znečištění a klesající biologická rozmanitost. Hospodářství mořských a přímořských států je po celém světě na vzestupu, jejich úspěch však závisí na zvýšené udržitelnosti. Přístup k námořním cestám je někdy narušen nezákonným chováním, zvýšeným výskytem pirátství, ozbrojenými loupežemi a dalšími formami trestné činnosti na moři. Pokusy o vynucení teritoriálního či námořního prostoru mimo rámec ustavený Úmluvou OSN o mořském právu (UNCLOS) pomocí zastrašování, nátlaku či násilí mohou ovlivnit nejen regionální stabilitu, ale také celosvětovou ekonomiku. Povědomí o protiprávní činnosti v námořní oblasti je klíčovým prvkem umožňujícím udržitelnou správu vycházející z daných pravidel.

Přesné a včasné podávání informací o stavu námořních zdrojů a ekosystémů představuje i nadále problém. Technický pokrok potřebný pro udržitelný rozvoj námořních aktivit je závislý na kvalitnějším výzkumu.

Všechny tyto výzvy jsou uznávány na celosvětové úrovni. Na summitu Rio+20 se hlavy států a předsedové vlád z celého světa zavázali k ochraně a obnově oceánských a mořských ekosystémů v souladu s mezinárodním právem a dále k řízení udržitelnosti zdrojů oceánu tak, aby bylo dosaženo všech tří aspektů udržitelného rozvoje. Evropská unie se zavázala postupovat podle tohoto jednotného přístupu.

Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 určila zachování a udržitelné využívání oceánů jakožto jeden ze 17 cílů udržitelného rozvoje (SDG 14) a jako součást vysoce propojené agendy. Poprvé se zachování a udržitelné využívání oceánů řeší společně s ostatními nejpálčivějšími výzvami udržitelnosti v jednotné celosvětové politické agendě a tento problém je rovněž zahrnut v několika cílech udržitelného rozvoje³.

¹ *The ocean economy in 2030*, OECD Publishing, Paříž (2016).

² *Climate change 2014 – Impacts, adaptation and vulnerability*, IPCC Fifth Assessment Report WGII, kap. 6.

³ K oceánům a pobřežím se pojí hned několik cílů udržitelného rozvoje. Vedle SDG 14 (oceány) je to také vymýcení chudoby (SDG 1), potravinové zabezpečení a udržitelné zemědělství (SDG 2), zdravý život (SDG 3), čistá voda a sanitární zařízení (SDG 6), moderní zdroje energie (SDG 7), hospodářský růst a zaměstnanost (SDG 8), boj se změnami klimatu (SDG 13), udržitelnost ekosystémů a biologické rozmanitosti (SDG 15), oživení partnerství (SDG 17).

Celosvětové společenství musí tyto závazky nyní převést do praxe. EU je plně odhodlána tento cíl splnit. Opatření vymezená v tomto společném sdělení tvoří nedílnou součást reakce EU na Agendu pro udržitelný rozvoj 2030. Jedná se rovněž o prioritu Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky EU⁴.

1.1. POTŘEBA LEPŠÍ SPRÁVY OCEÁNŮ

Využívání oceánů a jejich zdrojů se řídí úmluvou UNCLOS. Tato úmluva je podporována rámcem regionálních a mezinárodních institucí a fór zodpovídajících za další regulaci odvětvových činností, k nimž dochází na moři⁵. Zmíněný rámec stanovuje celou řadu pravidel a zásad. I tak je však poněkud heterogenní a nekoordinovaný. Na základě celosvětového konsenzu je nutné mořské prostředí a námořní lidské činnosti, včetně činností probíhajících na souši s dopadem na oceány, řídit efektivněji. Jen tak se bude možné vypořádat s rostoucím tlakem, který je na oceány vyvíjen. Konzultace Komise⁶ z roku 2015 potvrdila, že stávající rámec udržitelnou správu oceánů nezajišťuje:

- Rámec je nekompletní a potřebuje další rozvoj. Lze v něm nalézt významné právní mezery týkající se zejména ochrany a udržitelného využívání biologické rozmanitosti moří v oblastech mimo jurisdikci jednotlivých států (BBNJ). Mezinárodní úřad pro mořské dno (ISA) ještě nedokončil připravovaný horní zákon, který vymezí nezbytná pravidla a procesy související s těžbou z mořského dna.
- Odsouhlasená pravidla a opatření často nejsou efektivně realizována či jednotně prosazována. K dosažení celosvětových cílů, např. dosažení maximálního udržitelného výnosu rybolovu do roku 2015 či ochrany 10 % pobřežních a mořských oblastí zejména prostřednictvím mořských chráněných oblastí (MPA) do roku 2020⁷, vede ještě dlouhá cesta. Nedostatek včasné ratifikace komplikuje nabytí účinnosti důležitých mořských úmluv, mezi něž se řadí např. úmluva Mezinárodní organizace práce (ILO) o práci v odvětví rybolovu.
- Mezi mezinárodními organizacemi odpovídajícími za světové oceány neexistuje téměř žádná koordinace. I když jsou mořské činnosti vzájemně propojené, většinou jsou regulovány sektor od sektoru. Koordinace mezi mezinárodními úřady zabývajícími se různými sektory se často odehrává *ad hoc* anebo vůbec neexistuje⁸. Organizace a mechanismy, které by v posílení celého rámce mohly

⁴ *Sdílená vize, společný postup: A Stronger Europe – Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie* (28. června 2016).

⁵ Mezi tyto instituce a fóra patří IMO odpovídající za přepravu, ISA odpovídající za těžbu z mořského dna, FAO a regionální rybolovné organizace odpovídající za rybolov, UNEP, vícestranné environmentální dohody, RSC a další vícestranné environmentální dohody odpovídající za ochranu a udržitelné využívání mořského prostředí a IOC organizace UNESCO odpovídající za vědecký výzkum moře. Úmluva UNCLOS rovněž poskytuje jurisdikční mechanismus pro zákonem nařízené pokojné urovnávání sporů týkajících se její interpretace či použití: Mezinárodní soud pro námořní právo.

⁶ http://ec.europa.eu/dgs/maritimeaffairs_fisheries/consultations/ocean-governance/doc/ocean-governance-summary_en.pdf

⁷ *Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 organizace OSN*, cíl SDG 14.5 a *Strategický plán 2011–2020*, Aichi biologická rozmanitost cíl 11.

⁸ Např. Úmluva o biologické rozmanitosti / Mezinárodní námořní organizace, Organizace pro výživu a zemědělství / Regionální organizace pro řízení rybolovu / Úmluva o mezinárodním obchodu s

hrát klíčovou roli, např. UN-Oceans nebo Mezivládní oceánografická komise (IOC), mají častokrát slabé mandáty.

- Nezákonná a trestná činnost má na hospodářské subjekty, mořské prostředí a lidi pracující v námořním odvětví značný dopad. EU zdokonalila svůj vlastní bezpečnostní rámec a podpořila mezinárodní a regionální spolupráci v oblasti bezpečnosti, nicméně pro vymizení protiprávních činností na moři je nutné udělat mnohem více. Zdrojem obav zůstává nedostatek důstojné práce při výkonu některých s oceánem souvisejících činností. Pracovní podmínky na lodích zapojených do nezákonných aktivit jsou často hluboko pod úrovní mezinárodních standardů a mnohdy jsou dokonce protiprávní a přímo ovlivňují nejen příslušné pracovníky, ale také schopnost daného sektoru jednat udržitelným způsobem.
- Mezi vnitřní a vnější politikou EU je zapotřebí větší koordinace, např. mezi strategií Evropské unie pro region Baltského moře, černomořskou synergií, strategií EU jadransko-jónský region nebo Uníí pro Středomoří nebo Severní dimenze;
- Do přípravy a realizace mezinárodního regulačního rámce by se měly zainteresované strany (včetně podniků, výzkumných pracovníků a občanských organizací) více zapojit. To by mělo za následek vyšší úroveň shody a usnadnilo by to vytvoření dodatečných mechanismů pro správu a řízení, např. dobrovolné závazky a sdílení osvědčených postupů. Správa oceánů by měla vycházet z důkladného vědeckého výzkumu a znalostí.

1.2. ÚLOHA EU

Pro zajištění bezpečných, chráněných, čistých a udržitelně spravovaných moří je nutný koherentní meziodvětvový mezinárodní přístup založený na jasných pravidlech. Takovýto přístup rovněž podpoří konečné důsledky pro obyvatele EU v prioritních oblastech, mezi něž se řadí pracovní příležitosti, růst, konkurenceschopnost, udržitelnost, odolnost klimatu, mír a bezpečí. Prosazování řádné správy na moři vycházející z jasných pravidel napomůže zlepšení záruk dodržování lidských práv, svobody, demokracie, vytvoří rovné podmínky pro podnikání alepší pracovní podmínky na celém světě. To odpovídá roli EU jakožto silného globálního hráče.

EU má pro utváření mezinárodní správy oceánů dobrou pozici vycházející ze zkušeností s rozvojem udržitelného přístupu ke správě oceánů, a to především díky své politice v oblasti životního prostředí (konkrétně rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí), integrované námořní politice (konkrétně směrnice o územním plánování námořních prostor), reformované společné rybářské politice, jednání proti nezákonnému, neregulovanému a nehlášenému rybolovu (NNN) a politice námořní dopravy.

EU také vypracovala sadu bezpečnostních nástrojů, které mají řešit propojení mezi interními a externími bezpečnostními aspekty. Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie potvrzuje potřebu propojenějšího přístupu – mezi interními a externími aspekty politik, napříč externími politikami a mezi členskými státy a institucemi EU. V rámci dalších politik (např. týkajících se kybernetické bezpečnosti, kybernetické ochrany, oběhového hospodářství) a strategií (např. strategie Evropské unie

pro námořní bezpečnost (EUMSS)⁹ a související regionální strategie¹⁰) musí být vytvořena synergie. Takto příspěvek EU k posílení správy oceánů podpoří cíl celosvětového námořního růstu a bezpečnosti.

EU vytvořila EUMSS za účelem efektivního vypořádání se s výzvami námořní bezpečnosti a ochrany a komplexního využití příslušných mezinárodních, unijních a národních nástrojů. Daná strategie by měla být použita v souladu s tímto sdělením, aby usnadnila meziodvětvovou spolupráci a podpořila potenciál růstu. Evropská unie zůstává aktivním přispěvatelem celosvětové námořní bezpečnosti a buduje na své zkušenosti s bojem s pirátstvím v západním Indickém oceánu, s převaděčstvím a nedovoleným obchodováním s lidmi ve Středozemním moři, Černém moři a Baltském moři a s průzkumem možností v Guinejském zálivu¹¹, Jihočínském moři a Malackém průlivu.

EU v otázce správy oceánů spolupracuje s bilaterálními, regionálními a multilaterálními partnery z celého světa, přičemž jejím hlavním právním mechanismem je UNCLOS. EU uzavřela strategická partnerství a dohody s klíčovými mezinárodními hráči a partnery. Aktivně se účastní jednání s nejrůznějšími vznikajícími mocnostmi. Je smluvní stranou v mnoha dohodách a úmluvách. EU je společně se svými členskými státy celosvětově největším zdrojem dárcovské pomoci.

EU by měla za účelem zlepšení správy oceánů a posílení koordinace s mezinárodními a regionálními fóry stavět na stávajících dohodách. Cílem EU je v otázkách námořní politiky a mořské a námořní ekonomiky ustavit spolupráci se sousedními zeměmi, a to i na základě evropské politiky sousedství jak na východě, tak na jihu. Je rovněž klíčovým přispěvatelem k celosvětovému řízení práce v rámci námořní dopravy a celosvětovému boji proti nuceným pracím a obchodu s lidmi.

Činnost EU a jejích členských států musí být napříč externími a interními politikami více propojená. Kombinovaný dopad obou politik výrazně navýší potenciál pro pozitivní změny. EU by měla mezi interními a externími politikami zajistit ucelený postup v souladu se svým závazkem zvýšit soudržnost politik v zájmu udržitelného rozvoje. EU by měla podporovat synergie s dalšími politikami EU, včetně rozvojové politiky a strategií, jako je např. strategie EUMSS.

Pod EU navíc spadá devět nejvzdálenějších regionů. Tyto regiony jsou díky svému příspěvku k námořnímu rozměru EU a díky svému umístění v Atlantickém a Indickém oceánu důležitými aktéry, kteří mohou k vylepšené správě oceánů aktivně přispívat.

Pro zajištění bezpečných, chráněných, čistých a udržitelným způsobem spravovaných oceánů navrhuje Komise a vysoká představitelka Unie 14 souborů opatření ve třech prioritních oblastech:

- zdokonalení mezinárodního rámce pro správu oceánů,

⁹ *Strategie Evropské unie pro námořní bezpečnost*, 11205/14, přijatá Radou pro obecné záležitosti dne 24. června 2014.

¹⁰ *Strategie Evropské unie pro Guinejský záliv*, přijatá Radou pro zahraniční věci dne 17. března 2014; *strategický rámec Evropské unie pro oblast Afrického rohu*, přijatý Radou pro zahraniční věci dne 14. listopadu 2011.

¹¹ Pro Guinejský záliv (Senegal až Angola) v roce 2014 EU vytvořila strategii a v roce 2015 akční plán, který vycházel z „komplexního přístupu“ na podporu africké iniciativy procesu Yaoundé, o němž v červnu 2013 rozhodly hlavy států západní a střední Afriky.

- zmírnění tlaku na oceány a moře a vytvoření podmínek pro udržitelnou modrou ekonomiku, a dále
- posílení mezinárodního výzkumu oceánů a shromažďování dat.

2. ZDOKONALENÍ MEZINÁRODNÍHO RÁMCE PRO SPRÁVU OCEÁNŮ

Komise a vysoká představitelka Unie budou při vytváření mezinárodní shody ohledně nutnosti posílení rámce správy oceánů usilovat o následující opatření:

Opatření 1: Odstranění nedostatků mezinárodního rámce pro správu oceánů

Komise a vysoká představitelka Unie budou pokračovat ve spolupráci s členskými státy a mezinárodními partnery za účelem realizace multilaterálních nástrojů, které byly odsouhlaseny, nicméně nevstoupily v platnost. Komise a vysoká představitelka Unie zvýší své úsilí, aby prosadily podpis, ratifikaci, provedení a účinné uplatňování klíčových nástrojů globální správy oceánů, např. UNCLOS a jejích stávajících prováděcích dohod.

Komise se bude i nadále aktivně účastnit vývoje právně závazného nástroje v rámci úmluvy UNCLOS ohledně ochrany a udržitelného využívání biologické rozmanitosti moří v oblastech mimo jurisdikci jednotlivých států (BBNJ). Nadále bude podporovat mezinárodní snahy o ochranu biologické rozmanitosti moří v ostatních mezinárodních fórech, včetně Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD) a Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy (CITES).

Komise a vysoká představitelka Unie společně s členskými státy a všemi ostatními stranami, včetně mezinárodních partnerů, průmyslu a organizací občanské společnosti, prozkoumají, jaké dobrovolné, nelegislativní a doplňující kroky lze pro podporu správy oceánů podniknout.

- *Komise a vysoká představitelka Unie budou spolupracovat s členskými státy a mezinárodními partnery, aby zajistily přijetí, ratifikaci a uplatňování globálních klíčových nástrojů pro správu oceánů, např. plánovanou prováděcí dohodu úmluvy UNCLOS ohledně BBNJ a úmluvy Mezinárodní organizace práce o práci v odvětví rybolovu.*
- *Komise a vysoká představitelka Unie u všech relevantních mezinárodních institucí podpoří mezinárodní snahy o ochranu biologické rozmanitosti moří.*
- *Do roku 2018 Komise vypracuje pokyny k průzkumu a využívání přírodních zdrojů na mořském dně v oblastech spadajících pod jurisdikci jednotlivých států, které budou pobřežním členským státům nápomocny při dodržování povinností vyplývajících z úmluvy UNCLOS sloužící k ochraně a uchování mořského prostředí.*
- *Komise a vysoká představitelka Unie se budou intenzivně zabývat svými regionálními iniciativami mimo EU s ohledem na udržitelný rozvoj mořských pánví ve spolupráci s příslušnými regionálními a mezinárodními organizacemi a strategiemi, jako je např. Africký roh a Guinejský záliv, které na spolupráci v mořské a námořní oblasti nahlíží jako na nástroj k zajištění bezpečnosti a zabezpečení udržitelného rozvoje.*

Opatření 2: Podpora regionálního řízení rybolovu a spolupráce v klíčových oblastech oceánu pro vyplnění mezer regionální správy

Regionální organizace pro řízení rybolovu jsou klíčovými mezinárodními organizacemi usilujícími o ochranu a udržitelné využívání tažných a vysoce stěhovavých ryb. Zdokonalení a pravidelná kontrola činnosti (např. v otázkách vědeckého výzkumu, dodržování zásad transparentnosti a rozhodování) těchto organizací je pro jednání EU na těchto fórech zásadní.

Téměř celý střední Severní ledový oceán je považován za jeden z nejzranitelnějších mořských regionů na zeměkouli, nevztahují se na něj žádné mezinárodní režimy na ochranu ani řízení. EU by měla v souladu s nejnovější navrhovanou integrovanou politikou¹² pro Arktidu sledovat cíl udržitelného rozvoje jak v daném regionu, tak v jeho okolí, to vše v rámci mezinárodní spolupráce. Podpoří proto vytvoření arktické regionální organizace pro řízení rybolovu / ujednání na ochranu biologické rozmanitosti zejména zakládáním mořských chráněných oblastí.

Další regionální strategie EU (např. v rámci Guinejského zálivu a Afrického rohu) by měly Unii zásadním způsobem pomoci zdokonalit procesy ochrany a řízení populace ryb a poskytnout rámec zabývající se nezákonným, nehlášeným a neregulovaným rybolovem.

- *Komise bude s mezinárodními partnery spolupracovat na založení regionálních organizací pro řízení rybolovu a vytvoření opatření vztahujících se k doposud nepokrytým druhům a oblastem. Konkrétně EU podpoří multilaterální dohodu, která zabrání neregulovanému rybolovu na volném moři ve středním Severním ledovém oceánu, dokud nezačne existovat regionální organizace pro řízení rybolovu nebo platit nějaké ujednání.*
- *Komise podpoří úpravu Výboru pro rybolov ve středovýchodním Atlantiku a Komise pro rybolov ve středozápadním Atlantiku do roku 2020. Rovněž podpoří regionální orgány pro rybolov a iniciativy při zdokonalování spolupráce mezi zeměmi v otázkách nezákonného, neregulovaného a nehlášeného rybolovu.*
- *Komise podpoří zdokonalování fungování stávajících regionálních orgánů zabývajících se řízením rybolovu, zejména podporováním pravidelných kontrol výkonu.*

Opatření 3: Zdokonalení koordinace a spolupráce mezi mezinárodními organizacemi a zahájení partnerství v otázkách správy oceánů

EU by se měla podílet na vylepšování koordinace a spolupráce napříč mezinárodními organizacemi s mandátem souvisejícím s oceány. Toho by měla docílit pomocí memorand o porozumění a dohod o spolupráci, čímž by došlo ke zdokonalení koordinace mezi orgány se stejnými nebo vzájemně se doplňujícími cíli. Komise zváží obnovení tzv. procesu zahájeného v Kóbe pro regionální organizace pro řízení rybolovu zabývajících se tuňáky a jeho rozšíření na všechny další takovéto regionální organizace. EU rovněž podpoří roli mechanismů vícestranné spolupráce, např. síť UN-Oceans – zejména v kontextu přezkoumání jejího mandátu v roce 2017 – IOC, ISA a pevninské a regionální organizace, které vyvinuly strategie na ochranu a uznání hodnoty moří.

Komise je zapojena do bilaterálních rozhovorů ohledně námořních záležitostí a rybolovu s klíčovými hráči v oblasti oceánů, mezi něž se řadí Austrálie, Kanada, Čína, Japonsko, Nový Zéland a Spojené státy. Úmyslem Komise je tato „oceánská partnerství“ v průběhu příštích pěti let přenést na vyšší úroveň. To posílí spolupráci v klíčových oblastech správy oceánů, např. v oblasti realizace cílů udržitelného rozvoje týkajících se oceánů,

¹² Společné sdělení ohledně *Integrované politiky Evropské unie pro Arktidu, JOIN(2016) 21 final.*

budování kapacit, podpory ochrany a udržitelného modrého růstu, výzkumu moří, řízení mezinárodního rybolovu, důstojných pracovních podmínek, boje proti nezákonnému, neregulovanému a nehlášenému rybolovu a námořní bezpečnosti.

- *Komise a vysoká představitelka Unie budou v rámci nových i stávajících rámců podporovat ustavení lepší spolupráce a koordinace mezi globálními a regionálními organizacemi s mandátem týkajícím se oceánů.*
- *Komise podpoří lepší koordinaci mezi regionálními organizacemi pro řízení rybolovu a regionálními úmluvami pro mořské prostředí a spolupráci s globálními organizacemi¹³.*
- *Komise podpoří globální snahu všech relevantních mezinárodních institucí o ochranu biologické rozmanitosti moří, např. prioritní akce přijaté 12. zasedáním konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti¹⁴ a další rozhodnutí související s určením ekologicky či biologicky významných mořských oblastí.*
- *Komise zabezpečí efektivní realizaci rozhodnutí přijatých za účelem ochrany mořských druhů na 16. a 17. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy¹⁵.*
- *Komise a vysoká představitelka Unie podpoří mechanismy vícestranné spolupráce, např. síť UN-Oceans, a to v rámci nadcházejícího přezkoumání mandátu této sítě, s cílem posílit její koordinační roli.*
- *Komise navrhne vytvoření oceánských partnerství s klíčovými hráči mořské a námořní ekonomiky.*

Opatření 4: Budování kapacit

Komise a vysoká představitelka Unie ve spolupráci se svými partnery a také s mezinárodními organizacemi použijí rámec vnější politiky, včetně rozvojové spolupráce, aby podpořily a vytvořily kapacity pro lepší správu oceánů, ochranu a obnovu biologické rozmanitosti moří a udržitelných modrých ekonomik.

Rozvoj moří a pobřeží musí být udržitelný z hlediska ochrany životního prostředí a otevřený sociálnímu začlenění. Spolupráce a kompromisy v rámci sektorů a investic musí být jasně definované a formulované.

EU se účastní široké škály bilaterálních spoluprací, partnerství a obchodních dohod, včetně dohod o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu, na základě kterých může posílit spolupráci v oblasti námořní problematiky, pod kterou spadá např. změna klimatu,

¹³ Např. regionální organizace na řízení rybolovu, regionální úmluvy pro mořské prostředí a Mezinárodní úřad pro mořské dno; Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy, program OSN pro životní prostředí, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a Světová obchodní organizace.

¹⁴ CBD COP XII/23;

<https://www.cbd.int/decision/cop/default.shtml?id=13386>

¹⁵ <https://cites.org/eng/res/index.php>

modrý růst, správa mořských a pobřežních oblastí, pracovní práva a kvalifikace¹⁶, dopady klimatických změn na oceány, a podpořit realizaci mezinárodních závazků.

Součástí tohoto přístupu bude také podpora budování kapacit v prioritních oblastech, mezi které se řadí např. Guinejský záliv, jižní Atlantik, jihovýchodní Asie a malé ostrovní rozvojové státy.

Komise a vysoká představitelka Unie zmobilizují zdroje, aby podpořily lepší plánování a udržitelnou modrou ekonomiku, zejména v rámci stávající Unie pro Středomoří a Barcelonské úmluvy. Prostřednictvím fóra Unie pro Středomoří o modré ekonomice bude podpořen také regionální dialog a akce schválené v rámci tohoto rámce, včetně posílení spolupráce v oblasti mořského výzkumu a inovací prostřednictvím iniciativy BlueMED.

- *Komise a vysoká představitelka Unie v rámci podpory a budování kapacity pro lepší správu oceánů a udržitelné modré ekonomiky s klíčovými partnery použijí rámec vnější politiky, včetně rámce rozvojové spolupráce – konkrétně v Tichém oceánu, Indickém oceánu a západní Africe.*
- *V rámci stávající rozvojové spolupráce EU se Komise a vysoká představitelka Unie společně s dalšími zeměmi a regionálními organizacemi zapojí do budování kapacit námořní bezpečnosti – zejména v Guinejském zálivu a Indickém oceánu.*
- *V roce 2017 Komise a vysoká představitelka Unie podpoří rozvoj masivního a důkazy prověřeného rámce pro rozvoj modré ekonomiky.*
- *Komise a vysoká představitelka Unie zjistí způsoby, jak zdokonalit správu oceánů prostřednictvím realizace SDG. To bude zahrnovat například posílení příležitostí v rámci budování kapacit v prioritních oblastech, např. v Guinejském zálivu a jihovýchodní Asii.*
- *Komise zařadí technickou spolupráci do součinnosti s Mezinárodní námořní organizací (IMO) zaměřenou na podporu realizace a vynucování nástrojů IMO.*
- *Komise zmobilizuje zdroje na podporu pokroku v rámci budování kapacit souvisejících s rozvojem udržitelné modré ekonomiky ve Středozemním moři v kontextu iniciativy Unie pro středomoří a dalších organizací, včetně Barcelonské úmluvy.*

Opatření 5: Zajištění bezpečnosti a ochrany moří a oceánů

EUMSS identifikuje bezpečnostní problémy, mezi něž patří pirátství, převaděčství a obchodování s lidmi, zbraněmi a omamnými látkami, a zdůrazňuje potřebu usnadnění spolupráce a sdílení informací mezi civilními a vojenskými úřady. Při hledání globálních řešení je zapotřebí širší mezinárodní debaty na fórech, jako je OSN, G7, G20, a cílených partnerství zahrnujících další země a regionální organizace (např. Africká unie a ASEAN).

¹⁶ Mimo jiné prostřednictvím Mezinárodní úmluvy IMO o normách výcviku, kvalifikace a strážní službě námořníků, 1995 (STCW-F).

Za účelem snížení a odstranění bezpečnostních rizik a hrozeb na moři bude Komise a vysoká představitelka Unie dle rámce EUMSS a regionálních strategií (např. Guinejský záliv a Africký roh) ve spolupráci s členskými státy pracovat bilaterálně a ve spolupráci se zeměmi, které nejsou členy EU, a regionálními organizacemi multilaterálně na zintenzivnění práce v prioritních oblastech¹⁷.

Nové nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž¹⁸ a pozměněná nařízení o Evropské agentuře pro námořní bezpečnost (EMSA) a o Evropské agentuře pro kontrolu rybolovu (ECFA) jsou základem pro intenzivnější spolupráci mezi agenturami EU podporujícími orgány členských států, které vykonávají funkce pobřežní stráže, a spolupráci se zeměmi nepatřícími do EU v okolí evropských mořských pánví. Tato práce se zaměří také na zdokonalení spolupráce mezi národními pobřežními strážemi, což povede k účasti na víceúčelových kampaních, mezi něž bude například patřit odhalování nezákonných vypouštění znečišťujících látek dle úmluvy MARPOL¹⁹. V rámci této spolupráce budou agentury Frontex, EMSA a ECFA provádět víceúčelové operace mimo jiné za účelem kontroly rybolovu, hranic a migrace ve středním Středozemním moři. Tyto aktivity doplní také vojenské jednotky EU, které jsou rovněž zapojeny do ochrany lodí, boje proti převaděčství lidí a pirátství a sledování rybářských aktivit v rámci operace SOPHIA a ATALANTA, v rámci kterých spolupracují také s NATO.

- *Komise a vysoká představitelka Unie budou ve spolupráci s členskými státy stavět na strategii EUMSS, aby mohla EU spolupracovat s dalšími zeměmi na snižování a odstraňování hrozeb a rizik námořní bezpečnosti.*
- *Komise a vysoká představitelka Unie budou pracovat na tom, aby mezi členskými státy za účasti organizace EMSA zkvalitnily výměnu mezisektorových informací o námořním dohledu a mimo jiné podpořily realizaci společného prostředí pro sdílení informací (CISE), aby také podpořily výměnu informací se státy nepatřícími do EU, a usnadnily tak mezinárodní intervenci.*
- *Komise zhodnotí, jak usnadnit interoperabilitu prostředí pro námořní dohled, např. CISE.*
- *Komise ve spolupráci s vysokou představitelkou Unie na základě technologického pokroku v satelitní komunikaci a rozboru dat a na základě stávajících systémů pro sledování námořních činností spustí pilotní projekt za účelem sledování nezákonného rybolovu po celém světě, čímž rozšíří povědomí o situaci na moři a prozkoumá možnosti rozšíření sledování do dalších sektorů.*

¹⁷ To zahrnuje: práci na koordinovaném přístupu k otázkám námořní bezpečnosti na mezinárodních fórech (např. OSN, G7, G20) a prostřednictvím dialogů na vysoké úrovni; posílení a podporu regionálních reakcí EU v námořní oblasti (např. operace „Atalanta“ pro boj proti pirátství v Indickém oceánu a operace EUNAVFOR MED Sophia ve Středozemním moři zaměřená proti sítím převaděčů a obchodníků s lidmi) a budování kapacit námořní bezpečnosti ve spolupráci se zeměmi, které nejsou členy EU, a regionálními organizacemi.

¹⁸ Nařízení (EU) 2016/1624 o Evropské pohraniční a pobřežní stráž a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 a zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 863/2007, nařízení Rady (ES) č. 2007/2004 a rozhodnutí Rady 2005/267/ES.

¹⁹ Mezinárodní úmluva o zabránění znečišťování z lodí; MARPOL 73/78.

3. ZMÍRNĚNÍ TLAKU NA OCEÁNY A MOŘE A VYTVOŘENÍ PODMÍNEK PRO UDRŽITELNÉ MODROU EKONOMIKU

Pro zajištění zdravých oceánů jakožto systému na podporu života a zdrojů je nutné, aby došlo ke zvýšení efektivity správy oceánů. EU by se měla soustředit na změny klimatu a jejich dopad, znečištění moří a eutrofizaci, zachování, ochranu a obnovu mořských ekosystémů a biologické rozmanitosti moří a udržitelného využívání mořských zdrojů.

Opatření 6: Realizace dohody COP21 a zmírnění škodlivého dopadu klimatických změn na oceány, pobřežní oblasti a ekosystémy

Komise se zaměří na ochranu role mořských a pobřežních ekosystémů při omezování dopadů klimatických změn. V rámci jednání o změně klimatu a příslušných mezinárodních úmluv o životním prostředí se Komise spolu s vysokou představitelkou Unie ve spolupráci s EU a mezinárodními politickými aktéry zaměří na dosažení široké politické shody ohledně potřeby ochrany funkce oceánů jakožto přirozeného „lapače“ uhlíku.

Komise se zaměří na posílení opatření týkajících se oceánů na úrovni EU, aby dosáhla realizace Pařížské dohody o změně klimatu – např. snížení emisí z lodní dopravy, budoucího rozvoje obnovitelných zdrojů. Ve spolupráci s vysokou představitelkou Unie bude Komise s členskými státy a mezinárodními partnery spolupracovat na podpoře začlenění zmíněných opatření do následných závazků jednotlivých států plynoucích z Pařížské dohody. Komise bude navíc podporovat mezinárodní akční plán, který se bude zabývat mimo jiné následky oteplování oceánu, zvyšování hladiny moří a acidifikace. Tato práce bude stavět na páté hodnotící zprávě Mezivládního panelu pro změnu klimatu a jeho budoucí zvláštní zprávě o změně klimatu, oceánů a kryosféry.

- *Komise zintenzivní spolupráci s mezinárodními partnery ohledně společného postupu pro ochranu a obnovu mořských a pobřežních ekosystémů.*
- *Do roku 2020 Komise zahájí mezinárodní partnerství veřejného a soukromého sektoru, jejichž cílem je obnova, přizpůsobení a rozvoj „zelenomodré infrastruktury“.*
- *Ve spolupráci s vysokou představitelkou Unie bude Komise s členskými státy a mezinárodními partnery spolupracovat na podpoře začlenění zmíněných opatření týkajících se oceánů do závazků jednotlivých států plynoucích z Pařížské dohody. Aktuální stav by mohl být prezentován v rámci celosvětového zjišťování stavu, jak to stanovila Pařížská dohoda.*
- *Komise navrhne mezinárodní opatření, která by následně reagovala na důsledky např. oteplování oceánů, zvyšování hladiny oceánů a okyselování. Ke spolupráci s mezinárodními partnery bude využita síť zelené diplomacie.*

Opatření 7: Boj s nelegálním rybolovem a posilování celosvětového udržitelného řízení oceánských potravinových zdrojů

Boj s nezákonným, nehlášeným a neregulovaným rybolovem po celém světě je prioritou EU. Ročně je nezákonným způsobem uloveno nejméně 15 % celosvětově ulovených ryb v hodnotě 8–19 miliard EUR. EU spolupracuje s dalšími zeměmi na zahájení strukturálních reforem systémů pro řízení rybolovu daných zemí. Cílem je v průběhu příštích pěti let tuto iniciativu posílit. Konkrétně se Komise bude snažit o posílení multilaterálních opatření, která mají nezákonný, nehlášený a neregulovaný rybolov omezit posílením nástrojů umožňujících sledování a identifikaci plavidel a státních příslušníků provádějících nezákonné činnosti a posílením rolí klíčových mezinárodních agentur, mezi něž se řadí např. Interpol.

EU bude spolupracovat s mezinárodními partnery, podpoří vybudování technických a administrativních kapacit, které se budou s nezákonným, nehlášeným a neregulovaným rybolovem potýkat, podpoří spolupráci mezi agenturami a zhodnotí negativní společenské důsledky těchto aktivit.

- *Komise posílí opatření související s nezákonným, nehlášeným a neregulovaným rybolovem zdokonalením stávajících systémů a podporou členských států při zajišťování účinných kontrol vývojem elektronických nástrojů.*
- *Ve spolupráci s vysokou představitelkou Unie bude Komise spolupracovat s třetími zeměmi mimo jiné na budování kapacit a partnerství s Evropskou agenturou pro kontrolu rybolovu, včetně realizace Dohody o opatřeních přístavních států.*
- *Komise a vysoká představitelka Unie použijí dostupné fondy EU na financování rozvoje, aby podpořily opatření, která napomůžou boji proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu.*
- *Komise bude prostřednictvím dvoustranných dialogů a formálních procesů (předběžná identifikace, identifikace a uvedení na seznam) vyplývajících z nařízení o nezákonném, nehlášeném a neregulovaném rybolovu spolupracovat se zeměmi nepatřícími do EU.*
- *V rámci dvoustranných dialogů a regionálních a mezinárodních fór se Komise a vysoká představitelka Unie budou zabývat výzvami souvisejícími s nezákonným, nehlášeným a neregulovaným rybolovem, mezi něž se řadí např. nucené práce a jiné formy práce, které jsou v rozporu s lidskými právy.*
- *EU podpoří mnohostranná opatření, mezi která patří*
 - *vytvoření celosvětového rejstříku plavidel;*
 - *přidělení jedinečného identifikačního čísla lodi (číslo IMO) obchodním rybářským plavidlům;*
 - *přijetí obecných zásad pro vytvoření a realizaci systému dokumentace úlovku (globální osvědčení o úlovku); a dále*

- *posílení role Interpolu v boji s nezákonným, nehlášeným a neregulovaným rybolovem.*
- *Komise posílí dohled nad externím rybářským loďstvím, ať už pracuje kdekoli, v souladu s navrhovaným nařízením o udržitelném řízení vnějšího rybářského loďstva²⁰.*

Opatření 8: Zákaz dotací na rybolov s negativním dopadem

Dotace na rybolov přispívající k nadměrnému rybolovu, nadměrné kapacity a nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu byly po dlouhou dobu zdrojem mezinárodního znepokojení. Zrušení těchto dotací bylo požadováno na světových summitech o udržitelném rozvoji v roce 2002 a 2012. Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 nyní ustanovila nejzazší termín (2020) pro zrušení těchto dotací.

Bude vyvinuto mezinárodní úsilí za účelem zamezení nadměrné kapacity v celosvětovém rybářském loďstvu, nadměrného rybolovu a zrušení dotací s negativním dopadem na rybolov. To podpoří jednání WTO s cílem zakázat dotace, které vedou k nadměrné kapacitě, nadměrnému a nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu.

- *EU se aktivně zúčastní mnohostranných jednání WTO za účelem zrušení dotací, které vedou k nadměrné kapacitě, nadměrnému a nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu, do roku 2020.*

Opatření 9: Boj s odpadem a plasty v moři

Odpad představuje pro oceány velkou hrozbu. Komise již přijala opatření pro řešení tohoto problému u zdroje a tato opatření bude výrazně posilovat.

Komise navrhne kroky vedoucí k minimalizaci tvorby odpadu v produktovém cyklu počínaje volbou materiálu, konstrukcí výrobku, výrobou, spotřebou a konče recyklací a likvidací.

V rámci akčního plánu pro oběhové hospodářství EU do roku 2017 navrhne strategii ohledně plastů, která se bude zabývat problémy, jakými jsou např. recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, výskyt nebezpečných látek v určitých plastech, odpad v moři, a která bude obsahovat jasný mezinárodní rozměr týkající se úniku plastů do životního prostředí. To do roku 2020 přispěje ke snížení množství odpadu nalezeného na plážích a ztracených lovných zařízení alespoň o 30 %. Strategie rovněž přispěje ke snížení objemu mikroplastů, které se dostávají do mořského prostředí, v případě potřeby i prostřednictvím zákazu jejich použití ve výrobcích.

²⁰ COM(2015) 636 final.

To následovně napomůže realizaci Agendy pro udržitelný rozvoj 2030. Dalším přínosem strategie bude potvrzení celosvětového charakteru daného problému a identifikace potřeby po kolektivní akci, a to včetně kontextu mnohostranných dohod o životním prostředí. Strategie dále zváží možnosti zefektivnění boje s mořským odpadem v rámci vnější činnosti EU a rozvojové pomoci, aby zamezila proudění plastových odpadů do světových oceánů, a tam, kde je to opodstatněné z hlediska životního prostředí a technicky proveditelné, možnosti účasti na dobře koordinovaných akcích zaměřených na odstranění odpadů.

- *V rámci své strategie pro oběhové hospodářství Komise v roce 2017 navrhne strategii týkající se plastů, která se bude vedle problému recyklovatelnosti a biologické rozložitelnosti zabývat také odpadem v moři.*
- *Komise se bude zabývat zdroji odpadu v moři, včetně odpadu vznikajícího v důsledku přepravních a rybolovných činností, prostřednictvím revize směrnice o přístavních zařízeních pro příjem lodního odpadu a zbytků lodního nákladu²¹ a v případě nutnosti dalších opatření souvisejících s rybolovnými činnostmi a akvakulturou.*
- *Komise přispěje k posouzení účinnosti mezinárodních, regionálních a subregionálních strategií v oblasti správy a přístupů určených k boji s mořským plastovým odpadem a mikroplasty, jak požadovalo shromáždění OSN pro životní prostředí.*
- *Komise poskytne finanční podporu, zejména z Evropského námořního a rybářského fondu, za účelem zvýšení kapacit pro sběr mořského odpadu a dostupnosti údajů o koncentracích odpadů v mořích obklopujících EU.*
- *Komise navrhne posílení institucionálního rámce pro boj s mořským odpadem, např. prostřednictvím lepší koordinace mezinárodních snah, plánu společenství G7 pro boj s mořským odpadem a celosvětového partnerství pro boj s mořským odpadem.*
- *Komise naváže na globální a regionální závazky podpořením akčních plánů bojujících proti mořskému odpadu a zaměřujících se na regionální úmluvy pro mořské prostředí v okolí Evropy.*

Opatření 10: Podpora územního plánování námořních prostor na celosvětové úrovni

Udržitelné využívání oceánů a jejich biologické rozmanitosti, včetně úspěchu příslušných SDG, se odvíjí od vhodného plánování a řízení lidského využívání, a to jak v rámci, tak nad rámec oblastí jurisdikce jednotlivých států. Územní plánování námořních prostor je účinným nástrojem pro efektivní organizaci využívání moří v rámci námořní oblasti,

²¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/59/ES ze dne 27. listopadu 2000 o přístavních zařízeních pro příjem lodního odpadu a zbytků lodního nákladu.

včetně ustanovení, řízení a propojování mořských chráněných oblastí²². Zájem o územní plánování námořních prostor celosvětově roste a za poslední desetiletí došlo k vytvoření významného souboru zkušeností a osvědčených metod.

Komise začne v roce 2017 spolupracovat se všemi relevantními aktéry na vytvoření návrhů mezinárodně uznávaných pokynů, jejichž cílem bude podpořit využívání územního plánování námořních prostor a souvisejících procesů partnerskými zeměmi na mezinárodní úrovni, konkrétně v rámci OSN.

- *V roce 2017 zahájí Komise práci na návrzích mezinárodních pokynů týkajících se územního plánování námořních prostor.*

Opatření 11: Dosažení celosvětového cíle zachování 10 % mořských a pobřežních oblastí a podpora efektivního řízení mořských chráněných oblastí

Biologická rozmanitost moří je v současnosti ve znepokojivém stavu. Tropické útesy za posledních 30 let ztratily více než polovinu korálů, které je tvoří. Pouhé 3,4 % moří a oceánů mají v současné době status chráněných oblastí (MPA), což je výrazně méně než celosvětově dohodnutý cíl 10 %, jehož má být dosaženo do roku 2020. Obnovení a ochrana mořských ekosystémů by byly přínosné jak pro životní prostředí, tak pro hospodářství. Navýšení plochy MPA na 30 % by mezi roky 2015 až 2050 mohlo vygenerovat až 920 miliard USD²³.

Různé organizace a fóra pracují na různých typech oblastních nástrojů řízení dle svých příslušných pravomocí²⁴. MPA jsou ovšem účinné pouze tehdy, jsou-li správně řízeny a tvoří-li ekologicky soudržnou síť. Řízení MPA vyžaduje náležité plánování a rovněž lidské a finanční zdroje.

Komise přispěje k celosvětové účinnosti MPA podporou výměny osvědčených praktik a podporou snah o vytvoření soudržných sítí. Komise rovněž podpoří regionální a mezinárodní spolupráci za účelem rozvoje dlouhodobého, udržitelného financování MPA²⁵.

Nová prováděcí dohoda v rámci úmluvy UNCLOS týkající se zachování a udržitelného využívání biologické rozmanitosti moří v oblastech nacházejících se mimo jurisdikci jednotlivých států by pomohla dosáhnout celosvětového cíle zachování 10 % a výrazně by zvýšila plochu MPA na volném moři.

- *Komise přispěje k celosvětové účinnosti a rozšiřování MPA podporou výměny osvědčených praktik a podporou snah o vytvoření soudržných sítí.*

²² Směrnice EU o územním plánování námořních prostor z roku 2014, sdělení z roku 2008 ohledně přístupu EU k územnímu plánování námořních prostor a zásady UNESCO ohledně územního plánování námořních prostor stanoví řadu prvků pro rozvoj tohoto plánování.

²³ OECD. (2016), *The Ocean Economy in 2030*, OECD Publishing, Paříž.

²⁴ Regionální organizace pro řízení rybolovu a regionální úmluvy pro ochranu mořského prostředí (Úmluva o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku – úmluva OSPAR) pro mořskou chráněnou oblast, IMO pro obzvláště citlivou mořskou oblast (PSSA); diskuze o mořské chráněné oblasti v oblasti mimo vnitrostátní jurisdikci jsou součástí jednání o biologické rozmanitosti mimo vnitrostátní jurisdikci.

²⁵ Mimo jiné prostřednictvím projektů financovaných EU, jako je např. pilotní projekt EP v oblasti transatlantické spolupráce na MPA.

- *Komise rovněž podpoří regionální a mezinárodní spolupráci za účelem rozvoje dlouhodobého, udržitelného financování MPA*
- *Komise dokončí twinningový projekt zaměřený na MPA, který usnadní výměnu osvědčených praxí a budování kapacit v rámci atlantických MPA mezi Evropou, Afrikou, Severní a Jižní Amerikou.*
- *Komise nabídne v rámci programů Horizont 2020 a LIFE možnosti k financování výzkumu moře, který je důležitý pro ustavení mořských chráněných oblastí, a bude při tom spolupracovat s mezinárodními partnery.*

4. POSÍLENÍ MEZINÁRODNÍHO VÝZKUMU OCEÁNŮ A SHROMAŽĐOVÁNÍ DAT

Kvalitní vědecké poznatky o oceánech jsou klíčové pro boj s většinou výše popsanych problémů a pro zajištění udržitelného využívání prostředků. Značné investice do vědeckého výzkumu a vybavení jsou tudíž nutností. Maximální přínos společnosti pak přinese sdílení znalostí a dat.

EU a její členské státy mají ve financování mořského a námořního výzkumu, zlepšení dostupnosti údajů a interoperabilitě silnou tradici. Nezbytným krokem pro zajištění potřebné znalostní základny pro účinnou správu oceánů je spolupráce s mezinárodními partnery, a to včetně sdružování zdrojů.

Opatření 12: Soudržná strategie EU ohledně pozorování oceánů, evidování znalostí a dat o mořích

Evropská námořní síť pro pozorování a sběr dat (EMODnet) umožňuje výzkumným pracovníkům, veřejným orgánům, podnikům a účastníkům občanské společnosti vyhledat, prohlížet, stáhnout a používat data a datové produkty z více než 100 mořských výzkumných pracovišť zabývajících se měřením vodních hloubek, geologií, stanovišti, fyzikou, chemií a životem v mořích obklopujících Evropu.

Koordinace činnosti EU s činností mezinárodních partnerů by znatelně prohloubila znalosti a podpořila správu oceánů a také by významně posílila integrovaný systém přírodního kapitálu a vedení údajů o ekosystémových službách, které je vyvíjeno ve spolupráci s Evropskou agenturou pro životní prostředí a mezinárodními partnery.

- *Komise bude při návrhu ucelené strategie pro pozorování oceánů v roce 2018 stavět na síti EMODnet v souladu s komuniké G7 z Cukuby²⁶. Komise zhodnotí, zda jsou sítě pro pozorování oceánů pro tento účel vhodné, a provede rozbor ekonomických, environmentálních a společenských výhod jejich rozšiřování.*
- *V kontextu této zprávy, která je naplánovaná na rok 2018, Komise navrhne, jak by bylo možné síť EMODnet propojit s ostatními národními či regionálními*

²⁶ <http://www.japan.go.jp/g7/userdata/common/data/20160517communique.pdf>

snahami o sběr námořních dat za účelem vytvoření mezinárodní námořní sítě pro sběr dat a zajištění volné dostupnosti těchto dat.

Opatření 13: Zintenzivnění investic do „modré“ vědy a inovací

EU a její členské státy ročně do výzkumu moře vloží přibližně 2 miliardy EUR. Více než 260 milionů EUR pochází z programu pro výzkum a inovace Horizont 2020. Tento trend je důležité udržet. Konkrétní oblast zájmu „modrého růstu“ se zaměřuje na průřezový mořský a námořní výzkum a podporuje politiky související s oceány, včetně politik týkajících se rybolovu, pobřežní energie a námořní dopravy.

Členské státy v otázkách společných problémů stále více koordinují svou činnost a integrují své výzkumné programy na úrovni EU (např. prostřednictvím společné programové iniciativy Zdravá a produktivní moře a oceány, projektů *Black Sea Horizon* a *EMBLAS*) a na úrovni mořské oblasti (např. prostřednictvím výzkumného a rozvojového programu v regionu Baltského moře (*BONUS*) a iniciativy *BLUEMED* ve Středozemním moři).

- *V rámci iniciativy evropského cloudu pro otevřenou vědu²⁷ Komise vytvoří „modrý vědecký pilotní cloud“ a bude pokračovat v investicích do mořského výzkumu a inovací.*
- *Komise bude spolupracovat s partnery organizace G7 na prosazení nové iniciativy G7 zvané „Budoucnost oceánů“, jejímž účelem je zdokonalit výzkum a pozorování oceánů a moří.*

²⁷ Sdělení *Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě* (COM(2015) 192, 6.5.2015).

Opatření 14: Mezinárodní výzkum oceánů, inovace a vědecká partnerství

Pro výzkum a vědu Evropské unie může být spolupráce s institucemi mimo EU velmi prospěšná. Prohlášení z Galway z roku 2013 o spolupráci mezi EU, USA a Kanadou na výzkumu Atlantického oceánu bylo rozhodným krokem vpřed. Komise bude v realizaci Prohlášení z Galway i nadále pokračovat.

Za účelem podpory dovedností potřebných pro inovaci a konkurenceschopnost bude Komise i nadále v kontextu plánu pro meziodvětvovou spolupráci v oblasti dovedností podporovat partnerství daného odvětví týkající se mořských technologií.

Na základě doporučení OECD týkajícího se podpory rozvoje rozsáhlejší mezinárodní spolupráce v oblasti mořského vědeckého výzkumu a technologií Komise rovněž prozkoumá možnosti ustavení mezinárodních sítí pro výměnu zkušeností pro podporu inovativních mořských technologií, které se k sobě hodí se stávajícími nástroji.

- *Komise s klíčovými partnery v rámci stávajících vědeckých a technologických dohod bude zakládat mořská výzkumná a vědecká partnerství, včetně oceánských partnerství a globálních aliancí, mezi něž se řadí např. Belmont Forum anebo Skupina pro pozorování Země.*
- *Komise zintenzivní svou práci v rámci společného výzkumu Atlantského oceánu Celoatlantické (All-Atlantic Ocean Research Alliance) prohloubením rámců spolupráce s klíčovými hráči v jižním Atlantiku.*
- *Komise učiní nezbytné kroky, aby zahrnula země jižní části Středozemního moře do iniciativy BLUEMED. Komise v rámci černomořské synergie rovněž zintenzivní svou účast na vědeckém bádání, výzkumu a inovacích v oblasti Černého moře.*

5. ZÁVĚR

EU nese ve vztahu k oceánům a mořím značnou odpovědnost. Zastává důležitou roli bojovníka za udržitelný rozvoj, celosvětového aktéra v rámci správy oceánů a uživatele zdrojů oceánů. Za účelem zajištění bezpečných, zabezpečených, čistých a udržitelně spravovaných oceánů ve prospěch stávajících i budoucích generací by EU měla své úsilí dále stupňovat.

Komise a vysoká představitelka Unie jsou odhodlány zdokonalit správu oceánů a zaměřit se přitom na prioritní oblasti vymezené v tomto dokumentu. Přitom bude Komise a vysoká představitelka Unie podporovat synergie mezi politikami EU a strategiemi, které mohou dopomoci ke zdokonalení správy oceánů, např. zvýšením námořní bezpečnosti a podporou udržitelného rozvoje.

Za účelem prosazení navrhovaných kroků a prozkoumání dalších možností a prostředků pro posílení mezinárodní správy oceánů budou Komise a vysoká představitelka Unie jednat s členskými státy, mezinárodními organizacemi a partnery, regionálními organizacemi a zainteresovanými osobami. Ve spolupráci s vysokou představitelkou

Unie Komise zřídí fórum EU zainteresovaných osob zaměřené na oceány a moře po celém světě. Podpoří pokračování stávající iniciativy a ustaví pravidelný dialog ohledně snah EU o zlepšení mezinárodní správy oceánů. První setkání fóra proběhne v roce 2017.

Komise a vysoká představitelka Unie budou pravidelně podávat zprávy o pokroku v rámci výše zmíněných opatření, přičemž první zpráva bude podána za dva roky od přijetí tohoto sdělení.